

ואמרו שאין כאן קושיה, ובאמת מעיקר הדין אפשר להתפלל תפילת מנחה בתחילת שעה שביעית, וכך עשה אברהם אבינו, ומה שבבית המקדש אחרו את הדבר חצי שעה, שלושה טעמים נאמרו, במה היה חילוק ביניהם לבין אברהם אבינו^א.

א. כותלי דבית המקדש לא מכווני.

מתחילה אמרו שבאמת גם בבית המקדש היתה שחיטת התמיד בשעה שהשחירו הכתלים שזהו הסימן לתחילת שעה שביעית.

אלא שכותלי בית המקדש, מאחר שהיו גבוהים, לא היו ישרים בכל גובהם, בתחתיתם היו רחבים יותר מאשר בגובהם, ומחמת השיפוע, לא היו משחירים בצד מזרח אלא בשש שעות ומחצה.

>ולכאורה, לפי התירוץ הזה, דווקא בבית המקדש היו צריכים לאחר חצי שעה, אבל בשאר מקומות, יכולים לבדוק מתי ישחירו כתלים ישרים, ויתפללו בתחילת שעה שביעית<

ב. אברהם אבינו איצטגנינות גדולה היתה בלבו.

שוב אמרו, שאף שמעיקר הדין, מיד בתחילת שעה שביעית ניתן להתפלל תפילת מנחה, אין לסמוך על כך על ידי שחרות הכתלים, כי ניתן לטעות בדבר, ולכן יש להתאחר חצי שעה.

ורק אברהם אבינו, מאחר שהיתה אצטגנינות גדולה בליבו, [כלומר היה בקי בהליכות המזלות ותחילות השעות^ב], היה יודע לכוון הדבר, והיה יכול להתפלל בתחילת שעה שביעית.

>ולכאורה, לפי התירוץ הזה, כל אדם צריך לאחר חצי שעה, ורק מי שיש בלבו אצטגנינות גדולה כאברהם אבינו, יכול לסמוך על כך להתפלל בתחילת שעה שביעית<

ג. אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה.

שוב אמרו טעם נוסף, מדוע אברהם אבינו היה יודע לכוון מתי היא תחילת שעה

^א עיי רש"י ש.

^ב דהכי תניא בבבא בתרא "ויה' ברך את אברהם" איצטגנינות גדולה היתה בלבו, וכל מלכי מזרח ומערב משכימין לפתחו לשאול במזלות. [רש"י].